

SELMECZBÁNYAI HIRADÓ

VEGYES TARTALMU HETILAP

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VAROS HIVATALOS ÉRTESETŐJE.

Egy évre 8 korona. Félévre 4 korona. Negyedévre 2 korona.

—Egyes szám ára 20 fillér.—

Hirdetések megállapodás szerint számítanak.

—Nyitlert díja soronként 20 fillér.—

Felolvasó szerkesztő és fapostafőnök:

KUTI ISTVÁN

Az expediciót s hirdetésekkel illeto reklamációk a lapkezelő

Joerges Ágost özvegye és fia

céghöz intézendők, hova az összes pénzküldemények is küldendők

MEGJELEN MINDEN VASÁRNAP.

Dolgozzunk, cselekedjünk.

Mindenki tisztában van azzal, hogy városunkban, hol a bányászat hanyatlóban van, olyas valamit kellene létesíteni, ami városunk jövőjét biztosítaná, fejlődését előmozdítaná.

Hazánk legtöbb városa belátta, hogy a fejlődő magyar ipar és kereskedelem előmozdítása az, mely biztos alapja a nemzet, de különösen a város fejlődésének és vagyonosodásának. A városok között valóslágos versenyharc folyik, midőn új gyár alapításáról van szó. Telek, építőanyag, évi segély, adóelengedés stb. kedvezményekkel egyik város tullicial a másikon, mert a tapasztalat arra tanította őket, hogy az új gyár keletkezése által nemcsak egy új biztos adóalanyt nyernek, hanem azzal karöltve és pedig fokozottabb mértékben fejlődik és virágzik a kereskedelem.

Városunk kedvezményeket nyújtása tekintetében sajnos nem veheti fel a versenyt hazánk többi gazdagabb városával és pedig annál kevésbé mert a gyárirarra nézve hátrányos természeti fekvése, a közlekedési viszonyok kezdetlegessége oly bénítólag hatnak a vállalkozókra, hogy ugyanoly, esetleg még nagyobb kedvezmények meg-

adása esetén is más kedvezőbb fekvésű városok előnyben részesülnek.

Sajátságos viszonyaink tehát arra kényszerítenek, hogy városunkban a versenyt más módon, külön eszközökkel vegyük fel, ha célunk annak régi fényét, hatalmát, gazdagságát és virágzását biztosítani.

Hazai vagy külföldi vállalkozók benünket fel nem keresnek, velünk nem tárgyalnak, ennél fogva az egészség munka és felelősség reánk hárul. Elszántással, biztos hasznót hajtó áldozatokkal, közös erővel célunkat elérhetjük, csak erős akarat, szívós kitartás kell hozzá.

Mi tehát a teendő ?!

A nyugati államok példájára ma már Magyarországnak is van egy-két városa, melyek — nem kedvező természeti fekvés és vállalkozók hiányában — ugyanabban a betegségben szenvednek, mint városunk, a gyárirar meghonosítása eszméjével foglalkoztak, megmutatták azon irányt, mely felé céltudatosan haladva, céljainkat elérhetjük.

Részvénytársasági alapon pénzintézetet kell szervezni, mely teljesen mellőzné a takarékpénztári üzletek folytatását, nem foglalkoznék személyi hitellel és lombard kölcsönök nyújtásával, nem fogadna el betéteket gyümölcsötzetés céljából, hanem ki-

zárólag a fejlődő magyar ipar és kereskedelem céljainak előmozdítására szolgálna.

Nem kellene tehát a vállalathoz felletta nagy tőke, mert sem a fővárosi, sem a helybeli pénzintézetekkel nem versenyezne, hanem egészen új üzletágot folytatna.

E vállalatnak vezérével és programja lenne kizárólag a magyar gyárirar és kereskedelem egészséges fejlesztését biztosítani, — finanszírozásokat csakis teljes garancia mellett eszközölni, hitelt csakis az általa létesített és érdekkörébe vont vállalatoknak nyújtani. Elengedhetetlen kötelessége lenne — amennyire a viszonyok engedik — első sorban a megye és a város területén alakuló vállalatokat támogatni, megalakulásukat, fennállásukat és teljes szakszerű vezetésüket biztosítani.

A megyének minden hű fiára számítunk midőn e hézagot pótló, sajátos viszonyainkból folyó nélkülözhetetlen vállalat esetleges megalakulásáról lesz szó és pedig teljes joggal, miután a vállalat vezérével: Hont megyében ipart teremteni.

Hogy e vállalatnak hiányát eddig is éreztük és hogy sok jó eszme — e vállalat fennállása esetén — testet öltött volna, szolgáljon itt egy-két példa:

Másfél évvel ezelőtt megyénknek egyik legbuzgóbb és lelkes tagja gyufagyárt

Gréte kisasszony.

Elmondja egy kis fiu.

En nem laktam mindig itt a nagyanyukánál, csak most egy idő óta. Anyukával laktunk együtt és Gréte kisasszonnyal, akinél kedvesebb és szebb asszony talán az egész világon nincsen. De most csak apukát látom mindig, aki minden héten egyszer meglátogat bennünket és épolyan szigoruan néz, mint azelőtt. Nem tudom miért, de nagyanyuka mindig sir, ha anyukáról beszélnek és engem mindig kiküldenek a szobából. Kint azután én is sírok. De olyankor ölébe ütlet a Julesa szobalány, megölel és megcsókol és azután nem tudok már sírni. Barackot nyom a fejemre és bevisz a cseledészbába. Kinyitja a szekrényét, melyből olyan jó szag árad ki. En azt hiszem, hogy szagos szappannal mosdik a Julesa. Azután elővesz egy nagy rózsaszínű skatulyát s abból csokoládét meg cukrot szed ki és nekem adja. A Julesát nagyon szeretheti a Jézuska, mert ilyen cukrokat hoz neki karácsonyra. Ilyen szép és jó cukrokat csak a Jézuska tud hozni. És én azt sem bánám, ha egyedül enném meg a cukrokat s nekem egyetlen egyet sem adna belőlük, mert ez a Julesa szobalány is egy olyan asszony,

akírt én megtudnék halni. Nagy fekete szemem van, vörös haja és a nyakán egy lencse. En eleinte nagyon féltem ettől a lencsétől, de most már tudom, hogy az semmi.

A Julesával mi olyan jól mulatunk. Ő a testvéreiről mesél, én meg anyukáról és Gréte kisasszonnyról. Istenem, Gréte kisasszony! En meg esküdnek rá, hogy tegnap láttam Gréte kisasszonyt és beszéltem is vele. Pedig már nagyon régen volt. És talán már nem is fogok vele többet beszélni soha életemben. Pedig úgy szeretnék! Milyen szépen bánt velem! Mindig mosolygott azzal a nagy kék szemével és ha néha meg is szidott, utána mindig azt ölébe vett. És én ráugrottam és össze-vissza csókoltam a szemét, fülét és száke haját. En azt hiszem, az anygálok épen olyanok, mint a Gréte kisasszony s fenn az égben az Isten trónjától jobbra is balra is csupa ilyen Gréte kisasszony áll. Az Isten rájuk néz és ők mosolyognak. Ezt már egyszer álmotdattam is.

És milyen egyszerűen volt a Gréte kisasszony! Mindig varrt az anyukának, de anyuka az sohasem varrt. En mindig mondtam a Gréte kisasszonynak, ha én nagy leszek, elveszem feleségül és elviszem egy aranypalotába. De varrni ott nem szabad majd. Ő anyuka lesz én meg

apuka, mert ha az ember megnősül, apukává változik át.

És úgy szerette nálunk mindenki a Gréte kisasszonyt! Nero a kutyánk is és anyuka is mindig dicsérte. Apuka is olyan barátságosan nézett rá ebéd alatt s ha anyuka a másik szobába ment mindig megmögöggatta a kezét. Erre jól emlékszem. Csak Rézi, az öreg szakácsnőnk az, ki nem állhatta. No de ez mellékes és olyan szépen éltünk mindnyájan.

Egyszer éjjel olyan furesza álmom volt. Azt álmotdattam, hogy abban a szobában, melyben Gréte kisasszonnyal aludtunk, éjjel valaki ledöntötte a spanyolfalat, mely Gréte kisasszony ágya előtt állt. A szobában nagyon sötét volt és azután sgdoldódszát hallottam. És valaki, akinek a hangja egy kicsit hasonlított az apukáéhoz így szólt, édes Gréte, kérem Gréte. Megint sgdoldódszát és aztán mintha csattant volna valami. Mintha a Gréte kisasszony pofon ütött volna valakit. Utána csend lett; csak a Gréte kisasszony sírása hallatszott. Hát ezt álmotdattam én.

Máspan azután egy borzasztó nap volt. A Rézi szakácsné majdnem egész délelőtt bent volt az anyukánál, azért volt akkor olyan rossz ebéd. Gréte kisasszony meg anyuka délben vörös szemekkel ültek le az asztalhoz. Apuka nem ebédel

akart városunkban alapítani. Hogy ezen eszme helyes volt, hogy ezen vállalat létjogosultsága és életrevalósága kétséget nem szenvedhetett, mi sem bizonyítja jobban, mint-hogy azóta hazánkban négy sokkal nagyobb gyufagyár keletkezett, melyek már mind a szervezkedés és kezdet nehézségeit sikeresen leküzdve a legszebb reményekkel néznek a jövő elébe.

De mi történt a selmeci gyufagyárral?! A tervezett 200,000 korona alapítókéből — közönségünknek a magyar ipar iránti bizalmatlansága folytán — csakis 130,000 korona lett jegyeze és így 70,000 korona miatt le kellett mondanunk ezen igazán életre való vállalat létesítéséről és beérni azzal, hogy eszménket a szomszédos Besztercebánya városa valósítsa meg.

A másik eset az ipolysági aszbesztpalagár.

Megyéinknek legelőkelőbb tagjai voltak az alapítók, kik időt, fáradságot és áldozatot nem kímélve mindent elkövettek, hogy a tervezett gyár megalakuljon. Buzgalmukat azonban szintén nem koronázta siker, mert — ha jól emlékszem — a tervezett tőkének csak fele lett jegyeze.

Lehetséges-e, hogy az említett iparvállalatok meg nem alakulnak, ha a gyár-ípart támogató ezen pénztüntetést már meglenne?

Azt hiszem e kérdésre csak „nem“-mel lehet felelni.

A dolog természetéből folyik, hogy a nagyközönségre — részvények jegyzése céljából — apelláló vállalkozó csoportok mindaddig, míg a létesíteni szándékolt pénztüntetést támogatását — a fennmaradó, nem jegyzett részvények átvétele által — maguk részére nem biztosították, az alakulást meg sem kísérik.

Az alakulandó pénztüntetnek, melyben — mint említém — a megyének vezető emberei foglalnának helyet, szakszerű vezetése, szélesebb látóköre, az alapítandó

ithon, mert nem ért rá hazajönni. Anyuka és Gréte kisasszony alig ettek valamit és az egész paprikás csirkét a cselédek ették meg. Három órákor jött haza apuka. És anyukával olyan hangosan beszéltek, hogy a gyerekzobába is behallatszott. Nem emlékszem mindenre, csak arra az egyre, midőn anyuka azt mondta, elég van már a rovásodan. Nem tudom, hogy ez micsođa, de így mondta.

Azután Gréte kisasszony felvette a kalapját és kabátját, nagyon erősen mecsókolta és fölmebe sugta, hogy jól visejésem magamat míg hazajön, mert elmegy a nővéréhez. Elment és mi vártuk, de nem jött vissza se este, sem reggel, soha többé. Istenkém és anyukát este modzulatlaul találják a szalonban. A Rézi azt mondta, hogy ivott valamit egy pohárból s attól lett olyan. Én odaszaladtam hozzá, csókoltam, de ő nem szólt hozzám semmit. Én akkor nagyon sirni kezdtem. A többire már nem emlékszem, mert elvittek nagyanyukához. Istenem, csak tudnám merre van anyuka és mikor fog hazajönni? De ezt még a Julesától sem merem megkérdezni.

iparvállalatok irányábani érdektelensége, de különösen erkölcsi ereje garanciája lesz a nagyközönségnek, hogy az alakulandó iparvállalat, realis alapon nyugszik és így a Közönségnek a részvényjegyzéstől nem kell idegenkednie.

Részletekbe ezuttal nem bocsátkozom, céloim csak az, hogy a nagyközönség figyelmét ezen eszmére felhívjam, vajjon ez érdeklődésre és helyeslésre talál-e?

Ha sokan rokonszenvevünk a felvetett eszmével, ugy ne késlekedjünk annak kivitelével, nehogy mások valósítsák meg és gyümölcsét is mások élvezzék!

Március 15.

1848 március 15-ikének 60-ik év fordulója! Annak a magyar napnak, melyen a magyar nemzet, a francia forradalom kitörésére, mint a varázsűtőre felriadt hosszú álmból, melybe viharos miltainak szenvedése, a török erőnek és a német abszolutizmus elleni nehéz küzdelmei századokon át — két ellen közt egy hazára omlott ki vére — oly mélyen merítették ki, hogy a fölbredt nemzet szívvél, lélekkel sorakozott ezen zászló alá, melyen a szabadság, egyenlőség, testvériség szent jelszava ragyogott.

A trikolor győztesen indult ki a küzdelemből, győzött a magyar szabadság. A Neugebände és Kuitstein börtönei megnyiták az igazságért, a jogért a szabadságért küzdött magyarok számára.

A magyar nemzet megtagadná a multját, nemzeti érzését, ha a feledés fátyolát rá tudná borítani e napokra.

Multunkat feledni nem szabad!

Megünnepeljünk nemzetünk nagy napjait, hogy a magyar haza ifjainak lelkebe, szívébe vésődjék a hazaszeretet s már kora ifjúságuktól kezdve havi-verse kibékül ez érzelem tüze, kiegészve belőlük a tisztáltan gondolatokat meghagyva belőlük egyedül csak azt, amely e hazának csak hasznára javára válhatik.

* * *

Városunkban a nagy napnak emlékét méltóképen ünnepeltük meg. Majd minden nagyobb házban lengett a magyar zászló. Déléltől 9 órákor a Nagyboldogasszonyról nevezett templomban ünnepi mise volt, mely után a város közönsége a főiskola előcsarnokába vonult, hol a Főiskolai Kör fényes műsorral rendezett ünneplését hallgatta vége.

Pető János köri elnök tüzes megnyitója után a zenekar a Kossuth indulót játszotta szép készültséggel. Ezután Balás Ilonka urleány lépett az emelvényre s csengő, szíza hangon énekelte a «Rákóczy megtérésé»-t. Szerépléstét nagy tppsal jutalmazták. Fischer Henrik hatásos szavazata után Baán Iza urleány a «Kossuth nóta» című melodrámat adta elő, a kitűnő hangsúlyozást a közönség megtapsolta. Martinkovics Antal szavalt még, ami után Balogh Laci gyönyörű kuruc nóttákat csalt ki hangszeréből. A Himmusz elnéklése után az ünneplés véget ért.

Ugyancsak a főiskolai ifjúság rendezte az ünneplést az Erdősy emléktáblánál is ahol szép beszédet tartott az alelnök Kerényi Jenő és hatásosan szavalt Herepey Árpád. Innen az ifjúság a honvéd szoborhoz vonult, ahol a beszédet Pető János tartotta és a Talpra magyart! Fischer Henrik szavazta el.

A főiskolai ifjúság részéről még Dobrozemsky Máttyás által vezetett küldöttség a Széklainai ünnepléyen vett részt.

Este «hivatalos esté»-t tartott a Főiskolai Kör. melyen Boleman, Muzsnay tanárok, Róth

Zemplén adjunktosok vettek részt. A pohár köszöntőt Pető János mondta.

Az ev. liceum.

Délután 3 órákor a Városi Vigadóban tartotta meg ünneplését. A megnyitó beszédet Thuránzsky Kálmán adta elő. Ezután Soltész János hazafias szavazata következett. Az ünnepi beszédet Csorba Sándor tartotta. A közönségnek igen tetszett még Véssey Kálmán és Bartha Béla szavazata. Az ünneplés végeztével a honvédszoborral a tanulók élénkeltek Kossuth-nótát.

A kath. gimnáziumban a mise után, melyet Guba Pál celebrált, az ünnepi beszédet Prónai Lajos tanár tartotta.

A leányiskolában szintén megtartották az emlékünneplést.

A hodrusbányai ünneplés.

Hodrusbánya közönsége egyesítve a szomszédos kisbányakkal felkereste a hodrusi völgyben eslelt és ott örök álmukat avró megdicsőülték siremlékét. Délután kezdődött meg az ünneplés, amelyre Hodrusbánya felől zeneszó mellett megérkeztek az iskolák növendékei tanítóik vezetése alatt, a r. k. legényegylet tagjai, a hodrusbányai közönség apraja-nagya, a temetkezési egyesület és végül a szandriai közönség; Selmecebányáról vezet ut felől pedig érkeztek a kisbányaiak tanítójuk vezetése mellett. A Himmus elnéklése átán «Március 15» c. költeményt Vilmon Gyula kis honvéd katona, azaz az alsóhodrusbányai iskola tanulója szép hangsúlylyal szavazta elő; igaz dicsőséget szerzett a Kubinyi József tanító dandár-parancsnok vezetése alatt levő kis honvéd seregnek. Petőfi «Talpra magyar»-ját Krko Géza legényegyleti tag szavazta nagyüttzél és lelkesedéssel. Ezután Majerszky Mihály tanító növendékeinek az énekkara gyönyörködött a lelkesedő közönséget. Csorba Ödön a kisbányai ifjúsági egyesület igazgatója beszédet tartott, mely nagy hatást kellett. Szavaltak még Adamecz Gyula és János Kisbányáról és Adamej János Hodrusbányáról. A szép ünnep a Szózat elnéklésével ért véget. Este az Erzsébet szállóban közvacsora volt, amelyen a lelkes közönség kimondotta, hogy a honvédsir fölött álló korhatd fa emléket márvány emlékekkel cseréli fel s a szükséges összeget közadakozásból gyűjti össze. A gyűjtő bizottság elnökévé Sztarna Sánoor mérnököt választották meg.

Az iparos taucno-iskola ünnepe.

Gazsó Mihály tanító vezetése mellett az iparos tanonciskola növendékei e hó 17-én ünneplétek meg a nagy nap emlékét. Holly József festő-tanuló kezdeményezésére a derék fiuk szép műsort állítottak össze. A Szózat elnéklése után Granek Vilmos a «Talpra magyart»-t szavazta elő. Jelenffy János a «Leng a zászló»-t, Holly József Pósa Lajos-tól Mi a haza? című költeményét, Teszák Béla a rab orozant szavazta. Ünnepi beszédet Gazsó Mihály tanító tartott. A szép ünnep a Himmus elnéklésével ért véget.

Turista közgyűlés.

A Magyar Turista Egyesület Szintya Osztálya tegnap délután tartotta meg évi közgyűlését, melynek a rendes tágyrsorozat — a számadásokon kívül különösen az idegenforgalom ügye volt a legérdekesebb tárgya. Fekete István az Osztály titkára a következő titkári jelentést olvasta fel:

Mélyen tisztelt Közgyűlés!

Ha visszatekintünk a Szintya Osztály multjára, azt látjuk, hogy körülbelül öt év óta, dacára minden ellentörkvésnek, a tagok száma bizonyos arányzsan szerint fogy. Ha ez így tart tovább is,

akkor valószínűségi és emberi számítás szerint hét év múlva a közgyűlésre összesen az utolsó nyolc-öt tag, akik előtt az elnök szomorú szívvél fogja elmondani a Szintya Osztály felett tartott halotti beszújtatóját. Az utolsó tisztikar és egy-két rokon környező szemekkel állják körül a ravatalt, aztán elhantolják, de éreből való emléket nem állíthatnak a sírdomb fölé, mert hagyaték nem maradt, hét év alatt elfogyott az összegyűjtött kis tőke is, szerencse, ha egy puha fakeresztre telik. A temetés után aztán az emberek — mint ez mindig történni szokott — mely sajnálkozással kezdenek beszélni az elhunytól. Eszükbe jutnak a boldogulnak érdemei, sokszor még azok is hideg könyvet szorítanak ki szemekből, akik elenségei voltak. A hivatal nélkül maradt titkárr pedig még egyszer utóljára kezébe veszi a tollat és egy dörgedelmes cikkében megvádolja a közönséget, mely nem tudta kegyelettel megőrizni az őstök hagyatékát; engedte, hogy a Szintya Osztály, mely éppen a nagy közönség érdekében munkálkodott, sorvadása essék és hosszas halodás és vergődés után teljesen elerőtlenedve kimúljon. A nagy közönség pedig részvétellel fogja elolvasni a cikket, haragudni nem fog érte, mert érzi az önvadát. Ezzel aztán a Szintya Osztály neve is megkezdte a feledés útját, a késő utalók csak a városi levéltáros meséiből fognak hallani róla, aki néha-néha előveszi a poros aktákat, hogy elmerengjen a múlton.

És ha nem bízta volna a tudat, hogy a magyar ember a végső veszedelem percében talpra ugrik, a szívében fellobbanó lelkesedés tüze lelkeinek erejét hevíti, bátorra elszántá, a végső lelhelléig küzdővé teszi, akkor talán magam is elhinném, hogy hét év múlva minden úgy történik, amint megirtam. De bízva abban a sokat emlegetett és sokszor megrótt magyar felbuzdulásban talán az utolsó percben megmenti az Osztályt és legalább néhány évre ismét élőképessé teszi. Adja isten, hogy a jóslat Cassandra jóslat legyen s mosolyogjunk felette, mintsem féljünk tőle.

Ezek után átterek az Osztály múlt évi működéséről szóló beszámolómrá.

Az Osztály tagjainak száma ez évben: rendszer 76 (tavali 85), pártoló 45 (tavali 42).

Az Osztály vagyona készpénzben a háziipar alappal együtt 1334 korona és 78 fillér, a tavaszi összegnél valamivel több. Ennek a növekedésnek az a magyarázata, hogy a költségvetésben felvett összegből mindig megakarintunk valamit; költségesebb, nagyobb utakat már nem csináltunk, hanem inkább fentartjuk és gondozzuk a régiéket, ami elég költséget ad.

A múlt évi nagyobb munkát a hodrusi nyaralók számára készült szeptentín ut volt a Kerlingre. Ennek az utnak azonban csak a fele (egy klm.) készülhetett el tavaly, a másik fele az időre maradt.

Az Osztály tagjai a múlt évben is nagy kedvvel turistáskodtak. Az Osztály két hivatalos kirándulást rendezett, az egyiket Szintyára (szept. 8), a másikat pedig pünkösdkor: Szklénó-, Szentkereszt- (meghálás) Körműbányára. Az előbbi kirándulásban igen sokan, az utóbbiban 8-an vettek részt.

Legtöbb kiránduló és turista a múlt évben is a Szintyát látogatta. Azonban itt is csökkenést látunk.

Az előző évben a látogatók száma 584 tavaly már csak 476 volt. Lehet, hogy ez abból származik, hogy nem mindenki írja be a nevét a vendégkönyvbe.

A bejegyzés szerint voltak:

Selmecebányáról	203
Budapestről	98
Selmecebánya vidékéről	86
Bars megyéből	21
Hont megyéből	7
a többi vármegyéből	49

Átvitál 464

Áthozat	464
Fiuméből	3
Horvátországból	1
Ausztriából	8
Összesen:	476

Ez a szám a jövőben szintén csökkenni fog. Oka pedig az lesz, hogy az erdővéd lakása pusztlófélfel van. Már az erdővéd is félti az életét az ősszerogyástól, a falakon karvastagságu repedések vannak.

Tudjuk, hogy az új erdővédi lakás terve, mely turista szobával és egy tágas verandával van kibővíve, már régen fenséges Védnökünk előtt fekszik. Nem tudjuk az építés késedelmezésének az okát, de nem is sürgetjük, csak e helyen fejlethetjük ki panaszunkat és esdő kérésünket, mely talán meghallgatásra talál. Mindenesetre az ügy jobbra- vagy balra dőlése lényeges befolyással lesz Osztályunk életére és különösen arra a törekvésre, melyet legújában tűzött ki céljául. Ez az idegenforgalom emelése.

A városi törvényhatósági közgyűlésen Tóth Imre dr. a minden szépért és jóért buzgólkodó európai hírű tudós főorvosunk azzal az indítvánnyal állott elő, hogy — mivel városunk viszonyai évről évre kedvezőbbek — az idegen forgalmat emelni kellene úgy, hogy a város a Szintya Osztállyal karöltve számba venni azokat a lakásokat amelyek nyáron üresen állnak, az arra nézve a lakásadóval megállapodnék és ezeket hivatalosan nyilván tartaná és fővárosi lapokban is hirdeté.

Ez ügygel az Osztály választmányja is foglalkozott és azt nagyon is szükségesnek és a városra nézve hasznosnak találta. Egy bizottságot küldött ki, mely a lakásokot számba veszi, de egyuttal gondoskodni is kíván arról, hogy a városba egyik napra jövő idegeneket kalauzoltassa is. A választmány az elnökséget bízta meg a kalauzok kiszemelésével és kioktatásával s az egész ügy végrehajlásával.

Az idegenforgalmat szolgálja még az az igen értékes munkát is, melyet Osztályunk legbuzgóbb tagja, valóságos lelke, *Kirády Erőd ügyvéd* at-
al-
nok végzett, a mikor nagyon szép, pontos teljesen utbaigazító térképet rajzolt, amely arra fog szolgálni, hogy a nagy hirdetési falan kifüggesztve tájékozást nyújtson az érdeklődőknek. Ezt hiszem hogy a t. közgyűlés méltányol elismeréssel jutalmazza az alelnök fáradozását és a munkát kész kiadása mellett illő tiszteletajándékban részesíti látt, *Kirády Endre ticeumi tanult* a jövőndi lelkes turistát, ki a térkép színezését művészi módon végezte.

Az idegenforgalom emelésétől, az azzal együtt járó erkölcsi és akagyi haszonból, az idegen turistákkal való gyakoribb érintkezésből és az ebből származó példaadásból remélhetjük, hogy Osztályunk a lejőten nem le, hanem azon egy kissé megállva felfelé fog menni ugy, hogy már talán a jövő közgyűlésen öröndetesebb eredményeket jelenthetnek és olyan dolgokkal számolhatnak be, a melyek minden igaz turistának őszinte örömeire szolgálhatnak.

Fekete István
a Szintya Osztály titkára.

Miből élünk rokkantságunk vagy aggkorunk idején?

Nagyon sokszor foglalkoztunk ezzel a kérdéssel az iparos és munkásember fiatalabb éveiben. Mikor még erős, egészséges: bírja a munkát, a mivel magának és családjának a mindennapi kenyeret megkeresi. De mi lesz akkor, ha valami baleset vagy szerencsétlenség következtében örökre nyomorékká lesz, vagy ha az aggkorral a munkaerő hanyatlóan van s az elaggott embernek kénytelen-kelletlen abba kell hagynia munkáját s nem bírja

tovább megkeresni kenyerét? Miből fog megélni? Talán alalmaznából, amit mások szánakozva nyujtanak neki? Ez a kérdés sok keserű órát okoz iparosnak és munkásnak egyaránt, s a gondolkodásnak legtöbbször az a vége, hogy elfástanak, közömbösen várják a bizonytalan jövőt, azon hiedelemben, hogy szűköss anyagi viszonyaik között nincs módjukban a megélhetésre szükséges tőkét előteremteni.

Pedig meg van annak a módja, hogy minden kisjövendőm ember gondolkozhassék nemcsak a maga, hanem a családja jövőjéről is.

Hogyan volna ez lehetséges? — kérdeznék mosolyogva sokan — amikor nincsen miből?

Megmagyarazzunk. Szivlejté meg minden munkás és iparos jó szívet adott tanácsunkat. Igaz, a takarékoskodás elvén alapul ez is, de nem afféle takarékoskodás, amely nyomászóilag nehezíti rá a takarékoskodóra, át meg nagyobb nélkülözésekre kényszerítene.

Nem. Mindössze heti 20, 24 vagy 30 fillérről megtakarításról van itt szó, melyet még a legszegényebb sorsu embernek is lehet, sőt kimondjuk *kell* nélkülöznie, hogy ezzel a maga és családja jövőjéről gondoskodjék, ha a sors kegyetlen csapása folytán keresetképtelenné válik s családfenntartói kötelezettségének eleget többé nem tehet. Okos előrelátással bíró munkás, iparos e néhány fillért szívesen áldozza, ha arra az időre gondol, amikor testileg, szellemileg elgyöngyölve önkéntelen nyugalomra van kárhóztatva, mert az öreg, magával tehetetlen ember munkát már alig-alig kap. Énség, nélkülözés, szegődik társává öreg napjainban.

Magyarországon 15 év előtt keletkezett egy egyesület, a *Magyarországi Munkások Rokkant- és Nyugdíjgyűsületé*, amely megérdemelné, hogy az egész hazai társadalom vállaltva támogatása, nemcsak azért, mert a sokféle egyesület között a legontosabb szociális hivatást teljesíti azzal, hogy a rokkant, öreg munkásokat segízesse és az árvának neveltetési járulékat ad, hanem azért is, mert működésével lényegesen hozzájárul a szociális béke megővéséhez, ami nálunk Magyarországon mondhatatlanul fontosabb, mint bárhol.

Ebbe az egyesülebe 120 K beíratási díj lefizetése mellett bátran beléphet minden iparos, munkás és minden szerény jövendőm ember. Széles Magyarországon ismerik ezt az egyesület mindenütt, ami kivülágik a kezeink közt levő 1907. évi jelentéséből is, amely szerint 60000 tagja, 185 vidéki fióképintzára, számos tagesoportja és három milliót fölülhaladó vagyona van. 1893—1903-ig csak a segélyezésre szolgáló alapot gyűjtötte. 1903-ban megkezdte rokkant tagjainak segélyezését. Jelenleg 306 rokkant élvezi a heti 8-40—1252 K közt váltakozó segélyt és 81 árva részület heti 140—29 K között váltakozó neveltetési jállékban. Ezenkívül számos esethen gyakorolta a jótékonysegűt tagjaival szemben az alapszabályok keretén kívül is külön segélyezési alapítványokból, ugy, hogy 1903-tól a mai napig körülbelül 250,000 koronát fizetett ki különböző segélyekre.

És ezen jóitéményekhez a tag (vagy az árva) már tíz évi tagsággal szerez jogot. A főt jelzett csekély heti illeték ellenében rokkantsága esetén élethossziglani segélyt kap s ebben az esetben kitűnne, mely gyümölcsözőleg helyezte el filéréit. Minél később válik valaki rokkantná, annál nagyobb összegű segélyt kap. Negyven évi befizetés után hetenkint 12—17 K nyugdíj jár a tagnak, tekintet nélkül mukaképességére. Tekintve azt, hogy tanoncokat is felvesznek, ezek 55—56 éves korukban, mint oly emberek, kik jól végezték dolgukat, nyugdíjba vonulhatnak s hátralevő napjaikban legalább anyagi gond nélkül élhetnek s helyüket fiatalabb erőknak engedhetik át.

Ha pedig a tíz éven fölül tag apró árva hátrahagyása nélkül hal el, özvegye a befizett összeg 30%-át kapja végkielégítésként.

Nagyobb gondoskodást íly csekély befizetések ellenében valóban kívánni nem lehet.

Egy érdemes, biztos alapon nyugvó egyesülettel állunk szemben, amelynek törekvéseit az állam is elismerte azzal, hogy évi 5000 korona támogatásban részesíti. Megbízhatóságát igazolja az is, hogy a hazai sajtó, a főpapság, a hatóságok, városok, községek, körjegyzők, tanítók, mindenütt rokonszenvvel viseltetnek iránta, anyagilag és erkölcsileg előmozdítják tétőfoglalását.

Mindnyájan tudjuk, hogy „az állam kötelessége gazdaságilag gyöngye polgáraitól gondoskodni”, amint azt I. Vilmos német császár oly szépen mondta, amikor a német munkásbiztosítási törvényjavaslatokat első ízben a német birodalmi gyűlés elé terjesztették. De el kell ismerünk azt is, hogy Magyarország még jelenleg sincs a gazdasági fejlődés azon fokán, mint volt akkoriban Németország és nálunk számonlani kell ezzel a körülménnyel. A gazdasági megerősödés majd idővel nálunk is megszüli majd az óhajtott munkásjóléti törvényeket.

Addig is azonban házánk kisjövendelmű, vagyontalan, dolgozó népének önként kell gondoskodnia a rokkantság és aggkor idejéről. Tartsuk szem előtt, hogy „az élet hosszú harc és rövid béke!” s amikor naponként küzdünk, harcolunk a kenyérért gondoljunk a bekére, nyugalomra, melyet em ezen egyesület által megszerezhetünk magunknak.

Az egylet központja Budapesten, VIII., József-utca 23. szám alatt, az intézet saját házában van. Városunkban is van egy népes főközpont.

Honvédeink segélyezése.

Feljegyezte: **Vörös Ferenc.**

II.

A honvédség egylet főlkért tagjai közül ketten azt válaszolták, hogy ők már kiabrándultak, többé nem vesznek részt az egyesületi uton tervezett segítségben, de ha egyes esetekben hozzájuk fordulok, készséggel adnak a magukétól a segélyre szorultak részére. Szerintük az egyleti segélyezés csak szalmatűz, melynek felesillanó lángja hamar kialszik, nekünk magyaroknak szegényére, a szegény honvédeknek meg, akikben a reményt fölkellettük, megszégyenítésére és károsodásra. Ő meg fiatal — írja egyik — illő, hogy lelkesedjék és illusiói legyenek, mi innét a megéből érdeklődő figyelemmel kísérjük Fiatal Barátomnak a magyarosítói működését s meglepett töbünknek, hogy oly német városban ezt tenni merészei, éppen ezért szívesen fogjuk támogatni, míg szintén kiabránduland.

Közönetet mondva e választért, kijelentettem, hogy nem íly segélyezésre gondoltam én, mely lealázó a segélyzetekre, de e mellett nem is állandó, hisz én nagyon kicsi ember vagyok ahhoz, hogy a magasztos ügynek egész terhét magamra vállaljam; így nem is vehetem igénybe egyébiránt nagyrabecsült támogatásukat.

A harmadik levélben, amit válszul kaptam az állott: Kedves Öcsém! Szívesen állok melléd szegény honvédbajtársaim segélyezésének szent ügyét támogatandó. Csak előre!

Nekem ez a rövid bátorítás elegendő volt ahhoz, hogy tovább tervezek s mikor Ocsovszky Vilmos akkori polgármesterünk, a régi honvédség-egylet selmecbányai osztályának tagja kijelentette, hogy ő ugyan szintén kiabrándult s nincs kedve többé a honvédségsegélyezésbe beleavatkozni, de megengedi, hogy nevét felhasználhassam az Országos Honvédegylettel szemben, bejelenttem az Országos Honvédegyletnek a Hontmegyei—Selmecbányai Honvédséggyűlést. Egylet selmecbányai osztályának tovább működését azzal, hogy az egylet elnökét Ocsovszky Vilmos polgármester és Lypták Nándor kir. törvényszéki bíró, jegyzője pedig én vagyok

s egyttal elő is terjesztetem a sürgősen segélyezendők nevét.

A válasz csakaham megjött s abban örömet fejezi ki az Országos Honvédegylet a selmecbányai egyletnek megalakulása fölött, felhívott azonban egyetlen honvédi voltom igazolására, miután neven az ott vezetelt nyilvántartásban nem fordul elő. Mihelyt ezt az igazolást benyújtom, az elnökök s a jegyző aláírásával ellátott ajánlatra azonnal folyósítják a kért segélyösszegeket.

Miután a szabadságharc idejéből származó egyéb okmányom nem volt, mint keresztlevelem, igazi honvédségjót kellett keresnem, de sajnos senki se vállalkozott e nehéz tisztségre s így újból kértem a három aláírás érvényességének elismerését s ekkor Jókai Mór közbenjárására ezt értünk: tekintélyes összegeket folyósítottak segélyképen, 200 frt. (400 K), 150 frt. (300 K) évi segélyt két örnagy özevgyének s több kisebb összeget az ajánlatba hozott kövítőeknek.

Mint hogy a három tagból álló egylet egyik tagja Ipolyágon lakott, az ő aláírásának kieszközölése végett minden egyes esetben, amikor valakit segélyre ajánlottunk, külön okmányt állítottam ki 5—6 helybeli honvéd aláírásával ellátva, a kik esküt is készek voltak tenni annak bizonyításánál, hogy a kérvényben levő honvéd csakugyan honvéd volt. Ez nagyon fáradsó munka volt, amelyben 70—80 honvéd közül kellett azokat kikutatnom, akik egy ezredben szolgáltak az ajánlandó honvéddel. Még inkább megnehezítette az eljárást az a bizalmatlanság, mely a régi honvédek ily arányú nyomozásaink iránt viseltek. Legtöbbször letagadták még honvédi voltukat is, attól való félelmükben, hogy kincstári szolgálatukban rövidséget szenvednek s ily körülmények között több teljesen szegény honvéden sehogyssem lehetett segíteni.

Nagy változás állott be e tekintetben a hodrusbányai honvédekkel megújításának fényes ünnepevel 1884-ben, amikor a bizalmatlankodó meggyőződhetek arról, hogy a honvédeket tisztelettel környezi az utókor, a mostani nemzedék.

(Folyt. köv.)

KÜLÖNFÉLÉK.

Tisztelettel kérjük lapunk előfizetőit, hogy az előfizetés megújítása iránt intézkedni sziveskedjenek. Egyttal kérjük azokat is, akik az előfizetési díjaikkal hátrálékban vannak, hogy a hátrálékot beküldeni sziveskedjenek, hogy a kiadóhivatálnak is módjában legyen kötelezettségeinek tenni.

— **Eljegyzés.** *Wolnhoffer* Pál geletnoki fűerdész eljegyezte *Truszka* Antal garszentkereszti főszolgabíró leányát Etelekát.

— **Közügylés.** A selmecbányai kereskedők ipartársulata e hó 20-én délután 4 órakor tartja közgyűlését a kereskedő ifjak köri helyiségében. A közgyűlésre a társulat tagjait ezuton is meghívja az elnökség.

— **Államvizsgák a főiskolán.** A főiskolán a mult héten folytak le a tavaszi államvizsgák, amelyeken hét bányász, három vaskohász és két fémkohász nyert oklevelet. A vizsgákon *Herrmann* Miksa rektor elnököl s a kormány képviselőiben *Mály* Sándor miniszteri tanácsos volt jelen. A vizsgáló bizottság tagjai: *Nikl* János, *Kachelmann* Farkas bányatanácsos, *Gyürky* Gyula ödi bányazagató és *Gálcsey* Árpád a bányászati és kohászati egyesület titkára voltak. Levizsgáztak: *Gröbel* Emil, *Konrad* Kálmán, *Karpáti* József, *Hochholtzer* Ernő, *Schick* Zs. Leó, *Kovács* István, *Fényes* Gyula bányászok. *Razel* Lajos, *Kovácsy* Sándor,

Fabini József vaskohászok. *Gerinczy* Pál, *Tih* János fémkohászok.

— **A Selmecei Takarékpénztár** folyó hó 18-án tartotta rendes közgyűlését a részvényesek élénk érdeklődése mellett. A közgyűlés vezetésére egyhangulag *Farbaky* István ny. főbányatanácsos választott meg. Napirend előtt *Heincz* Hugó intézeti ügyész megnyugtató felvilágosítást ad a részvényeseknek a németpalánkai földmívelői segélyegyletnek nyújtott viszályszármítási hitlere néve oly értelemben, amint az lapunk más helyén olvasható. A részvényesek teljesen megnyugtató örömmel vették tudomásul, hogy a takarékpénztár ezen üzletnél nem veszíthet. A napirend folyamán elfogadta a közgyűlés az igazgatóságnak a mérleg megállapítására és a nyereség felosztására vonatkozó javaslatát, s így a takarékpénztár a közgyűlés napjától kezdve az 1907. évre is 58 korona osztalékot fizet, ugymint az előző évben. A tisztviselők drágasági pótlékát és *Szolár* Lajos könyvelői fizetésének a javítását szintén egyhangulag szavazta meg a közgyűlés. A városi tanács azon kérelmét, hogy az 1898. évi közgyűlés által «árva- és szerzetelhez» céljaira adományozott 10000 korona és kamatai «városi szegény- és menház» céljaira legyen felhasználható, teljesíti a közgyűlés, mivel az árvasgyermekkei ügye időközben törvényhozásilag rendeztetett és mivel a «szegény- és menház» hasonló emberbaráti célt fog szolgálni. A helybeli főiskola «Olthon» alapja javára az 1906. évi közgyűlés által megszavazott 10000 koronás adományok az «Olthon» megszűnése esetére való biztosítása tekintetében az igazgatóság javaslata az volt, mivel ennek a biztosításnak a népkap 35000 koronás követelése után alig volna értéke, hogy az adományt mentse fel a közgyűlés azon biztosítási feltételtől. A részvényesek szótöbbséggel az eredeti feltételek megtartása mellett döntöttek, s így a teletkönyvi biztosítás meg fog történni, de az ifjúság érdekében sérelme nélkül a takarékpénztár költségén. A Zlinszky-féle telken épült lakóházakra és az intézeti helyiségek kibővítésére vonatkozó leszámlást tudomásul vette a közgyűlés s a tulajdást valamint az egyik új háznak az eladását jóváhagyta. Az intézet vezetőségének a megbízatása lejárva választások voltak, melynek eredménye, hogy egy az igazgatóság, mint a feljegyző-bizottság összes eddigi tagjai, valamint az eddigi igazgató újból megválasztásuk titkos szavazás alapján csekély kivétellel egyhangulag, ami a részvényesek bizalmának becses bizonyítéka a takarékpénztár régi, kipróbált, elővigyázó vezetősége iránt. A választás eredmények megállapítása után a közgyűlés az elnök életével véget ért.

— **Köszönetnyilvánítás.** Honvédeink segélyezésé című soraimra *Tuka* Antal főtanító 3 koronát adott k nekem, mely összeget *Háladom* Pál beteg honvédeknek adtam át. Midőn e jól eső adományért köszönetet mondok, egyszersmind tolmácsom öz. *Szutor* Katalin asszonynak is hálás köszönetet, akit egy jótékonyágaról ismert családunk kedves gyermekei a *Rész-nővérek* minden jóval láttak el a március 15-iki ünnepek alkalmával.

Vörös Ferenc.

— **A kaszinó közgyűlése és estélye.** A selmecei kaszinó ma délután három órakor tartja évi rendes közgyűlését. Közgyűlés után esti nyolc órakor közvacsora lesz, amelyen a kaszinó tagjainak családjai is részt vesznek. A vacsora alatt *Balogh* Laci zenekara fog játszani.

— **Hangverseny.** *Kresz* Géza, a kitűnő hegedűművész április kezdetén jön városunkba és hangversenyt fog itt adni. Mióta a fiatal művész utódjára itt játszott, a külföldön szerzett dicsőséget a magyar névnek és így tavaly Angolországban és Belgiumban, mint az idén Osztrák- és Németországban aratot nagy sikereket. A kik két év előtt itt gyönyörködtek játékában, biztosan

örömmel fogadják a hirt ha újra részös lesz ilyen művelésben. Jegyekre már most is első lehet jegyezni *Joerges* Agost özv. és fia könyvkereskedésében. Minden további tudnivalóról a falragaszokról fog értesülni a közönség, melyeket akkor lehet közzétenni, ha a művész a hangverseny napját fogja közelíteni.

— **Az izraelita nőegylet thea-estélye.** Mult szombat este rendezte az izraelita nőegylet hangversenyét és táncal egybekötött theateástélyát a városi vígadóban. A rendezőség s valószínűleg még inkább az izraelita leányegylet érdeme az, hogy az estély nagyon jól sikerült. A hangverseny műsora a lehető legjobban volt összeállítva, úgy hogy a nagyszámú közönség figyelmét állandóan lekötötték az ügyes szereplők, akiket sürü taps jutalmazott sikerült előadásukért. *Weisz* Jolán, *Schwarz* Renée, *Szabó* Rezsike kisasszonyok, mint ha csak a színiiskolát végezték volna, oly otthonossággal és gyakorlatlan mozogtak, szavaltak, csevegtek a színpadon, *Morvai* Andor pedig kész szemű művész, aki nagyobb színpadon is megállná helyét. Élvezettel hallgatta a közönség *Rosenfeld* Miksa izraelita kántor énekét, akinek gyönyörű iskolázott hangja van. Hangverseny előtt és alatt a leányegylet csinos tagjai theát szolgálták fel a dusán és csinál terített asztalok mellett ülő közönségnek s hangverseny után kezdetét vette a tánc, amely vég kedélyhangulatban a késő reggeli órákig tartott.

— **Köszönetnyilvánítás.** Az izraelita nő- és leányegylet mult szombati estélyén felülírtak: Ernst Zsigmond 14 K, özv. Hell Jakabné, Engel Zsigmond 10—10 K, Deutsch Zsigmond, Martos Sándor dr., Szegedi Sándor 5—5 K, Horváth Kálmán, Kuti István, Ungár Kálmán dr., Tandlich Ignát dr. 4—4 K, Kachelmann Viola, Sós Antal dr. 3—3 K, Drexler Sám, Dukasz Gyula, Lengyel Pál, Rosenfeld Adolf, Singer Lajos, Schwarz Lipót, Weiner Lipót, Silberer Miksa, N. N., Weisz Adolf, (Tópatka) 2—2 K, Erdős Ede, Freinwirth Albert, Schwarz József, Strausz Sándor, Weisz Ignác, Weisz Simon 1—1 korona. A felülírtaknak ezután is köszönetet mondanak a két egyesület elnökei.

— **Pályázati hirdetés.** Lapunk mai számának hivatalos részében hozzuk a jövő hóban mandatumok idejének lejártával megürülő városi tisztviselői állásokra a pályázati hirdetést. A választás az április havi közzétételéig lesz.

— **Állatvédő főiskolai hallgatók.** Egy urinó szombati bevásárlása közben annak a kedves jelenetnek volt a tanuja, hogy két főiskolai hallgató arra figyelmeztette egyik kofát, ki több baromfit vásárolt össze eladásra, hogy szedje fel a szegény állatokat a jégretégek s feltesse azokat a melléte levő számlára. A kofa vállat vonva durván felelt nekik tótul; mit törődne az ifjuraak az én tyukjaimmal, holnap ugyis lelesznek ezek öve, hát mit árt nekik, ha oda is fagynak a jéghez. Erre az ifjak'érlyesebb hangon szóltak hozzá s maguk is a mentéshez fogtak. Nagyon óhajlandó, hogy e példa követésre találja, lát tere nyíltnék itt minden szombaton az állatvédelemnek.

— **A Rákóczy-szobor sorsjáték** húzása e hó 15-én történt meg Budapesten. 40000 korona értéket nyert: 109178, 10000 korona értéket nyert 255855, 6000 korona értéket nyert 139528, 5000 korona értéket nyert: 322156, 2000 K 256836, 314298, 330271, 1000 K 170175, 201324, 274730, 437143, 500 K 161288, 232731, 305453, 315247, 372084, 499566; 300 K 143953, 200203, 215854, 219657, 267932; 336487, 340639, 413001, 440543, 479164; 100 K 48994, 66052, 75244, 75507, 95712, 95713, 104170, 109222, 153714, 158961, 179800, 182063, 202677, 214878, 235078, 266417, 304253, 399863, 410449, 452495; 50 K 48121, 53019, 59304, 63900, 84602, 84603, 84853, 86932, 91782,

105645, 112821, 124223, 133601, 148045, 169523, 171192, 185315, 178627, 219790, 229364, 258438, 270982, 270983, 294942, 286690, 141813, 302307, 315042, 339380, 367673, 379351, 391870, 395428, 430687, 476302, 478503, 478504, 479795, 486296, 496328. A többi számban 20 K nyert. A nyereménytárgyak a kifizetett sorsjegyek ellenében naponként délelőtt 11—12 és délután 4—5 óra között vehetők át 1908. április 26-ig bezárólag Budapesten IX., Boráros-tér 2. szám alatt. Az ezen idő alatt át nem vett nyereménytárgyak a szoboralap javára esnek. A teljes sorsolási jegyzék lapunk szerkesztőségében tekinthető meg.

— **F. M. K. E. könyvtár Kisbányán.** A F. M. K. egy teljes népkönyvtárt ajándékozott Kisbányának. A könyvtárt e napokban adják át *Richter* Ede lelvéláros *Csorba* Ódon tanítónak, aki a könyvtárt kezelni fogja.

— **A Markovits emléktábla-bizottság** ma délután a városháza nagyterében gyűlést tart.

— **A liceumi Petőfi-kör** által a vígadóban rendezett ünnepely ez idén a szokottnál is szebb volt és jobban sikerült *Csorba, Soltész, Thuránszky* és különösen *Vésséy* VIII. o. tanulóik szavallatai nagy hatást kellettek. Ráchel sralma régen csalt oly őszinte könyveket szeméinkbe, mint most, a mikor az anyai szív fájdalomát még jobban fel-tüntetete a zene, amelyet *Bartha* Béla VIII. o. t. igen szépen kísértte. Az ifjúsági dalkör is szépen énekel, pompás népdalai nagyon tetszettek az igen nagy számú közönségnek. *Becker* Nándor és *Suhajda* Lajos liceumi tanárok nagy elismerést érdemelnek, hogy nem sajnálva semmi fáradságot ilyen szép és lélekelmélő ünnepeket rendeznek az ifjúságnak és az érdeklődő nagyközönségnek.

— **Új színmű Selmecebányáról.** A Nemzeti Színházban közelebből egy új darabot fognak előadni, amely Selmecebányán játszódik le a mult évszáz 68-as éveiben. A nemzeti színház igazgatója fölkeríte *Richter* Ede v. levétárost, hogy az akkori idők viseletéről tájékoztatassa s lehetőleg fényképeket is bocssáson az igazgatóság rendelkezére. A színdarabnak szerzője még ismeretlen.

— **Tél a tavaszban.** Tegnap a naptárban átléptünk a tavaszba, sajnos azonban csak a naptárban, mert a valóságban ma is zord, hideg az időjárásunk. József-napja e hó 19-én, ahelyett hogy elvitte volna a havat új telet, hozott, egész éjjel, egész nap sürű pelyhekben hullott a hó, úgy hogy megint vastag hóréteg borítja az utakat, járdákat. A Meteor jóslása az idei télre nálunk nem vált be, enyhe, rövid tél helyett kemény, hosszú telünk volt.

— **Baleset a bányában.** Mult szerdán ifj. *Remen* János bányamunkás a Ferenc József-aknában megsérült. Egy lazán álló kő esett vállára s az megsértette. A sérülést az ő vigyázatlansága okozta.

— **A magyar iparművészet népszerűsítése.** A legújabb idők szociális átalakulásai a művészet lényegében is változásokot okoztak s módosították azt. Az egyre nagyobb tért hódító demokratikus felfogás egyik fontos következménye hogy a művészet mintegy elhagyta rideg piederz-tájt, lemegy a nyüzsgő, kenyerért küzdő hétköznap-i emberek közé, gyakorlativá, és hozzáférhetővé lesz mindenki számára s utjában ott hagyja nyomát nemcsak a butoron, ruhán és lakáson, de az emberek lelén is. A szép, mely úgy anyaghoz kövsé jelenik meg, elindult, hogy meghódítsa a társadalom s életet lojon az eddig halottnak hitt dolgokba, melyek bennünk körülvesznek. Ezekkel az intenciókkal vitték bele lelkes és mélyen érző művészeket a művészetet az iparba, hogy minden, ami kezünk ügyébe esik, amin szemünk naponta megpihen, szóval ami keretét képezi életünknek, ne csak tőlünk független staffage legyen, hanem a gondolatunkhoz és érzésünkhöz tartozz, velünk összefüggő élő valami, amiben megérezzük

lelkünk egy egy mosolygó rezdülését, amiből ismerős, otthonos érzések áradhatnak felénk. Nálunk az Iparművészeti Társulat vállalkozott erre a nemcsak művészi, de nagy kulturmissiót is teljesítő nemes munkára. Évek óta tartja már fenn a legintimébb kapcsolatot iparunkkal s hogy milyen eredménnyel, dokumentálta legutóbb a milliónyi nemzetközi kiállítás, melyen a magyar iparművészetnek vezető szerep jutott. Fáradságot és áldozatot nem kimélve iparkodik iparunk minden ágát művészi nivóra emelni s alig két évtized alatt a zománc és fűmmtűesség, csipke és textilipar, butorkészítés, mozaik keramia és üvegfestés terén nemcsak egy félszázad mulasztását pótolta, de a külfölddel szemben is versenyképes fejlesztette művészi iparunkat. Iparosaink és tervező művészeink közt szoros kontaktust teremelt. Pályadíjakat rendez, melyekkel fölbeszít a nagyközönség érdeklődését és nemesíti ízlését. A gyáripar termékein is látszik már nemesítő hatása s ez annál inkább fontosabb, mert e nálunk e gyáripar olcsóságával és virágzó kézműipartól meg. Népművészetünk igazi kincsének megmentésére vállalkozik ezzel az Iparművészeti Társulat annak a népművészetnek megmentésére, melynek alkotásait a legfejlettebb nyugati művészet is megcsodálta. Folyóirataiban és kiállításain számtalan-szor találkozzunk magyar művészi motívumokkal, melyeknek csirjája onnan indult ki a nép lelkéből. Ezt a népművészetet akarja kulturképessé növelni s ennek felkutatására és összegyűjtésére fölkeresi a legrejtettebb zugokat is. A magyar közönség pedig — melynek lelke mindenkor nyitva van a becsületes és komoly művészi törekvések előtt — hamarosan megértette az Iparművészeti Társulat intencióit. Szeretettel keresi föl a kiállításokat s kezdi becsülni és izlésest tenni otthonát. Átúta és méltányolja a nagy igazságot, mely az őszinteseleg és egyszerűségben rejlik: a fa és gipsz ne hazudjon bronztól vagy márványt, érvényesüljön az anyag mindenkor a maga valóságában, legyen vége az amitációk hazugságának. Nagy szociális elv rejlik e mögött. Megtanulja a közönség, hogy nemcsak a gazdagok bronzokkal és márványokkal telelőttük lakása, nem mindig megértéssel és izléssel alkalmazott fényűzés lehet művészi; de egy két fényből izlésesten összedalított butorral, egy két egyszerű ornamenssel s stílusos szőnyeggel a legszegegyebb ember is művészi otthon teremhet magának. Az bizonyos, hogy ma még a tervezett butor drágább valamivel a tucaasztrámkészülnél, de ha a közönség nem riad vissza, úgy ez is rövidesen elmúlik. Az Iparművészeti Társulat legjobb műiparosainkkal s legjelesebb ipari tervezőkkel áll összeköttetésben s a magyar ipar ilyen módon való pártolásában méltán elvárhatja a közönség támogatását kétségkívül. Hogy a közönség menéllel kétegebb rétegeiben elterjejen minden művészi alkotás iránti fogékonyaság és szeretet, arról különösen az által gondoskodik a Magyar Iparművészeti Társulat, hogy tagjai sorába veszi fel azokat, kik anyagi és erkölcsi erővel kívánják szolgálni a magyar iparművészet ügyét. A csekély tagsági díj — évi 10 korona — fejében a Társulat tagjainak nemcsak magas művészi és irodalmi színvonalon álló gyönyörű kiállítású folyóiratot ad, hanem tagjai ingyen látogathatják a Társulat kiállításait s résztvesznek a sorsoláson, melyet a kiállítás után vásárolt tárgyakból rendeznek, végül kedvezményes áron kapják a társulati kiadványokat. Ugyanily jogokat élveznek az alapító tagok is, kik a Társulati céljaira egyszersmindenkora legalább 200 koronát adományoznak. Menéllel többen lépnek be a Társulat körébe, annál könnyebben lesz megvalósítva a cél: a magyar iparművészet fejlesztése és terjesztése. A Társulat, hogy a művelt magyar közönséget maga körül csoportosítsa, most taggyűjtési akciót indított és megbízottait szétküldi az egész országba, hogy a Társulat részére megnyerjék mindazokat, akik művészi törekvéseink

iránt érdeklődnek. A Társulat bizalommal fordul a magyar társadalomhoz és kéri, hogy megbízottait fogadják szívesen és munkájukban legyen segítségükre.

— **A magyar tengerpart és Abbázia.** A tavasz beállta és nyáron a magyar közönség tömegesen keresi fel Abbáziát, nem gondolva arra, hogy a divattól vált szokás Magyarország számára mily nagy közgazdasági kárt jelent és hogy az ellentét zúduló ellenséges áramlatban csak az esetben vagyunk képesek állami létünk fenntartani, ha minden téren ösztöretait, hazánk kicsije és nagyja a magyar állam közgazdasági fejlődésben munkálkodik. A közérdek szempontjából szükségesek volnának ennél fogva a hazafias magyar közönséget egy pár számadattal az említett közgazdasági kárja figyelmeztetni. 1906. évben Abbázia-nak 38 000 látogatója volt és a nagy kontingensből 20 000-nél többet Magyarország szolgáltattott. Fejenként csak 300 koronát számítva már 6 000 000 K-t tesz ki az összeg, mellyel ez uton a magyar közönség Ausztriát gazdagította. Ezzel szemben a sokkal előnyösebben fekvő és jobb klimatikus viszonyokkal rendelkező Cirkenvenica különösen össze! és tavasszal a magyar közönség által elhagyatva, a szép Adria hamupipőjeként szerepel és az ott lévő kizárólag magyar vállalatok kitéve Abbázia nyomasztó konkurencijának és a horvátok ellenséges indulatának, csak küzködve tudják fenntartani magukat; az eléggé látogatott rövid nyári sasion ugyanis a költséges modern berendezések fenntartására nem elégséges. Különös, hogy éppen akkor, a midőn Cirkenvenica Abbáziával szemben a legnagyobb előnnyel rendelkezik t. i. élelen, öszszel és tavasszal a magyar közönség e helyet kerüli. Cirkenvenic az év ez időszakában mindig 2—3%-kal melegebb van, de a hely legfőbb előnye, hogy száraz és pormentes. Az 1300 m. magas Monte Maggiore aljában fekvő Abbázia ugyanis, a hava e nagy hegy összes nedvessége leszivarov, az említett évadokban annyira nedves, hogy e helyett egy jól alapozott rheuma nélkül kevés ember szokta elhagyni. Szintén megfoghatatlan, hogy a hazafias orvosi kar e körülmennyel nem számolva, a magyar betegeket tömegesen Abbáziába irányítja. Úgy látszik, hogy az osztrák lapok dieshimnuszi és az abbáziai vállalatok reklámjai elég erősek, hogy a közönség szeme előtt még a Monte Maggioret is eltűnjenek. Megfelelő kénelem a jó ellátás sem hiányzik Cirkenvenicán. Az elmúlt évben ugyanis 600 000 korona magyar tőkével egy új nagy magyar vállalat, a „Miramaro” szálló létesült, a hol olcsó árak mellett a legfokozottabb igények is kielégítést nyernek. A szálló kiválóan felszerelt vizgyógyintézetével lenváltva és gyönyörű berendezésének minden darabja a magyar ipart és műizlést dicséri. Nem mulaszthatjuk el ez alkalommal tájékoztatást vévett szintén kiemelni, hogy a Horvátországban szedett állami adók 60 %-a a magyar kincstár javára esik és hogy Cirkenvenica horvát lakossága jól felfogott saját érdekében magát a horvát túlzők politikai tüntetéseitől mindig távol tartotta. Mit ér a tulipánmozgalom, mit ér a nemzeti irány fellendülése, ha az nem tényekben, hanem csak szavakban nyilvánul meg?

— **Siketnémák felvétele.** A siketnémák körmécébányai áll. s. intézete az 1908—1909. tanévben párhuzamos I. osztályokat óhajtván nyitni, pályázatot hirdot 30 siketnéma gyermek felvételére. A növendékekért fizetendő ellátási díj évi 240 korona, mely szegény gyermekek szüleinek elengedtetik. **Bányászok és bányakincstári alkalmazottak gyermekei** — tekintet nélkül vagyoni állapotukra — a m. kir. bányakincstár által létesített alapítványi helyekre **teljesen ingyen vételnek** fel. Fenti 30 gyermekem kívül felvételen még későbbi korban megsiketült gyermekek is, kik a beszédnek a szájról való leolvasását tanulják meg az intézetben. Felvételtől folyamodóknak a fel-

vétel egyéb módozatairól az intézet igazgatósága szívesen nyújt felvilágosítást és a folyamodáshoz szükséges nyomtatványokat díjtalanul küldi meg.

— **Ahol tisztaság, ott egészség is van.** Orvosi rendelő szobába, kórházak, gyógytermek, ügyvédi, hivatali, pénzintézeti, üzleti, kaszárnya, nyomdai irodák, bármely műhelyekbe, gyárakba, rendez háztartásoknál és főleg konyhákban nem szabad hiányozni a **Tiroli dessinficiáló szappan homoknak.** Ahol tisztaság, ott egészség is van. Távolságuk az undor, piszkot, és betegség terjesztését, mielőtt rendelő szobánkba, kórházi betegek kezelésébe, irodánkba, üzletünkbe, dolgozó termünkbe elhagyjuk, hogy családi körünkbe jussunk, okvetlen mossuk meg kezeinket a **Tiroli dessinficiáló szappan homokkal**, mely mindent levisz, kezünk szagtalan, tiszta, üde és bárszonyi sima lesz. Bár hogy is ovakodjunk, hitvátsunk révén naponta munkánkba sok oly tárgyat fogdosunk meg, embertársainkkal kezét fogunk anélkül, hogy sejtelmünk lenne arról hogy előbb esetleg mily undort, ragályokat foghattak meg, amely könnyen észrevétlenül kezünkre tapadtott és így kész a legnagyobb veszély: ezért mielőtt családunk otthonába térünk foglalkozásunk után el ne mulasszuk kezeinket megmosni a **Tiroli dessinficiáló szappan homokkal**, mert így semmi betegség csiráit családunkba be sem vihettünk. Háziasszonyok konyháikba a konyha személyzetnél, szállodák kávéházak személyzeténél okvetlen használják kémosásra és tisztántartásra a **Tiroli dessinficiáló szappan homokot**, mely olcsóságánál minden háztartásban nélkülözhetetlen Postacseomagokként 3 korona utánvétellel küld a magyarhoni vezérképviselet. **Rendelmények Soós és Társa címre e lap kiadóhivatalához intézendők.** Legalkalmasabb és legolcsóbb a konyhaedények tisztítására.

— **A gazdák nem ülnek fel.** Az irigy konkurencia ugylátszik szemlélőt nem riad vissza, csakhogy elhitesse a gazdákkal, mintha a nem impregnált répának ép oly jó és kimgasáló értéku volna, mint a Mauthner Ódion udvari magokereskedő által kizárólagosan forgalmazott impregnált répának. Természetesen ez hiábavaló erőkölés, hiszen azon gazdákat, kik már impregnált répamagot vetettek se fel nem ütöttek, se attól többé el nem tántorították, lévén egyedül hivatottak arra, hogy véleményt formáljanak. És mert e véleményk rendkívül kedvezőek, a konkurencia elég vak és vakmerő, hogy magát tola fel bírónak, mintha bizony a delikvens ítéletkezne a bíró fölött! Valóban a legfőbb ideje, hogy a konkurencia ily féktelen elhajlásja ellen a földművelési miniszter a legürsúlyosabb gondoskodást a tisztességtelen versenyről szóló törvény megalkotásával.

— **A párisi tuberkulosis elleni kongresszus** új reményt adott a világnak. A tuberkulosis elleni szer, úgy látszik, megvan. De már néhány napra be kellett látni, hogy a remény hiús és tarthatatlan, mert ezen bizony betegség ellen nem sikerült még egy specifikumot feltalálni. A tuberkulosis elleni szerk között a legvalószínűbbek egyike, „Sirolin-Roche”, egy erősot-preparátum, mely azonban a többi ilyen természetű szerk kellemetességét nem tartalmazza, mert nem mérges; kellően ízű és nyegyből részben tényleg a testbe felvételük. „Sirolin-Roche” gyorsan hat a köhögés ellen, előmozdítja az étvágyat, megszünteti az áljeli izzadást és hat a lác ellen, úgy, hogy időközben a sorvadásban szenvedőknek annak használata feltétlenül ajánlatos. „Sirolin-Roche” minden gyógyszerárban kapható.

Jelenltek a leendő selmeci nagyközség beléltéből.

IX.

A szerelem sötét vermében. Küldöttség menesztése.

„A szerelem sötét verem” dalolta dr. Kapánernél valamiképp nevezetesebb írónk és költőnk. Dr. Kapáner nagyon megérzte e mondas igazgát, mert teljeseen belésett e sötét verembe és a szép Pelargoniának rajbára let.

Hogy szerelmének tárgya ő rea is büszke lehessen meg egy kis feltűnést vísztegeből is, nagy szabású írodalmi munkásságba fogott és őszirel ezt e contra mindent a világnak. Ha valakit most hazaurással vadtól és e vad intézést magára vállalta, később nem kijelentette, hogy nem ő a támadó és önön magáról elismerte, hogy filleniet. Ha ma azt vitatta világra szóló újságjában, hogy ez így van, holnap már azt írta ugyan ott, hogy ez nem így, hanem úgy van.

Rugója e nagy szabású írói és helyesebben mondva írodalmi lácás működéséből Pelargonia iránti szerelme volt. Ez érzelme tíze meg hathatósab tápot nyert akkor, amidőn dr.

Kapáner megtudta, hogy ő övegy nem csak, hogy nem szegény, hanem Budapest egy háza is van.

És azután döntött és dr. Kapáner előkelte magában, hogy megkéri Pelargonia kezét. Hogy eljárt biztosabban elérhesse meg az eddigiénél is intenzívebb írói tevékenységet fejtett ki és lapjában ismét a mellét foglalt állat, hogy vissza kell azereni a régi városi jogot és az őszese tisztviselőket újul alkalmazni kell.

Éb az őszevisszaágot persze Pelargonia befolyása okozta, de igazadhatlan, hogy dr. Kapáner e nagy szabású írói működésével a megfelyére határozottan érdemesét és méltóva lett.

Ki tudta hogy mászott volna ki dr. Kapáner a szerelem sötét verméből, ha a véletlen, ez a nagy mahinator, közbe nem lép és egy csapásra más fordulatot nem ad a dolognak.

Pelargonia ugyanis hírtelen elhagyta Vihny-fürdőt és Budapestre háza utazott.

E közben Selmec nagyközségben ismét általános népgyűlést tartottak, amelyen a bizottságok beszámoltok eljáráskülről és ajánlották, hogy a városi ősi jogok visszanyerhetése végett 25 tagú küldöttség menesztése a formánynelkőhöz, a belügyminiszterhez és a törvényhozók feléihez.

A küldöttség vezetésére Palaosinszki kerületi képviselő kérsék fel, a szónokok pedig legyenek: Cirkenvenicai Vándor magyar, Galganczki Bohuszár szerkesztő fő és Strudltek Godofrád őspolgár német szónok. A küldöttség a minisztereknek, régi szokához híven, selmeci kéztiménnyel ajándékokat is vigyen és azokat a szónokok adják át. Ezeket az indítványokat a népgyűlés általános lelkesedéssel elfogadta és a küldöttség utazásának határidjét is meghatározta. Az ajándékokra vonatkozólag elhatározottak, hogy Cirkenvenicai Vándor a selmeci cipő, kőő és inggyár gyárményait, Galganczki bódny-turót (úgy nevezett brinzát) Strudltek pedig valódi selmeci pipákat roppantul magukkal.

Dr. Kapáner vonyalt szeretet volna a küldöttségben részt venni és azzal Budapestre utazni, de hasztalan volt minden törekvés; senki sem akart többé rá hallgatni. Pedig már csak azért is szeretet volna a küldöttségben részt venni, hogy Budapest naglगतता Pelargoniai és előtte elidegkedhessen, hogy imé ő is ki lett küldve e fontos ügyben. Tehát ő nagy ember — Selmeceen.

De hát Kapáner nem azért doktor Kapáner, hogy ő magán segíteni ne tudjon. Kiirta világra szóló orgánumban, az újságjában, hogy ő a belügyminiszterrel titokban levelezésben áll és a miniszter már értesítette is a selmeci küldöttségről, a miniszter pedig nagyon óhajtván, ha a küldöttségben ő (dr. Kapáner) is részt venne. A selmeceiek meg e egyszer hitték neki és pótlólag őt is bevették a küldöttségbe.

Dr. Kapáner meglepődten kacagott markába és büszke volt sikőre.

Nyomban irt egy fellegző levelet Pelargoniának is, melyben Budapestre jöveteléről értesítette.

Amikor pedig meghallotta, hogy a szónokok ősi szokás szerint ajándékokat is visznek Budapestre, ő is gondolt először az őszese írodalmi munkái (folyamodványokat, előterjesztéseket, feljelentéseket, felebezséseket, panaszokat, felszólalásokat, demónstációkat, magvas és nem magvas veres és gyözekeket, bajos tárcsát, szellemes élelet és gyónuladást, vezérítőit, erős apróságát, nagy jelentőségű mondasait s.b. s.b. stb. s.b. a mik a híres selmeci Mújságnak jelentek meg) díszesen bekötötte, magával vitte, hogy beesse ajándékba az ő minisztereknek, akik — és erőül meg tud győződve — ezen nagy értékű ajándékot el lesznek buvávva. A díszműtíme volt: „Dr. Kapáner válogatott munkái.”

Pelargoniának is küldött már előre egy példányt e díszmunkából ezen dedikációval:

„Pelargoniánknak,
Bajos virágomnak,
Szerelemmel jelölél
És édes emléklél,
Lent névezett író,
Aki már nem bíról
Szívélél, m'ám ver...
A doktor Kapáner.”

Hogy ezután mi történt, az a jövő számban fog megjelenni.

NYILT-TÉR.

E rovat alatt közöltékért nem felelős a szerk.

Tekintettel azokra a nyugtalanító hírekre, melyek a legutóbbi időben a selmeci takarékpénztárnak a németpalánkai földművelői segélyegylettel létrejött üzleti összeköttetéséről származnak, kötelességünknek tartjuk az érdeklődő közönség tájékozására a következőket közölni:

Tény az, hogy a selmeci takarékpénztár a nevezett földművelői segélyegyletnek kellő információk beszerzése után és a lehető legnagyobb

óvatosság és körültekintés mellett 150,000 korona viselészámítolási hitel nyújtott.

Tény az is, hogy a midőn ez a szövetkezet újabb hitelt akart igénybe venni a selmeci takarékpénztár újabb kiküldötté könyvelőjét, Szolár Lajos urat a szövetkezet könyveinek és ügyvitelének, ez alkalommal váratlan, megvizsgálására.

Vége tény az is, hogy miután a kiküldött könyvelőnk által megindított váratlan vizsgálat és rovincsolás már az első napon szabálytalanságot és hiányt derített ki: a szövetkezet könyvelője Márzlufi Mátyás még a vizsgálat befejezése előtt, mindjárt másnap reggel öngyilkossá lett.

A mint erről a szomorú esetről a selmeci takarékpénztár, kiküldött könyvelőjének telegramm-jából tudomás szerzett: azonnal megbízta ügyészét Heine Húgó urat, hogy a kellő meghatalmazással és egyéb okiratokkal ellátva haladéknélkül Palánkára utazzék és tegyen meg minden szükséges intézkedést, hogy a takarékpénztárt veszteség ne érje.

Ez megtörtént, és az igazság érdekében mindjárt most ki kell emelnünk, hogy ügyészünk kivánságára a földmívelői segélyegylet igazgatói, akik mindannyian a legjobb hírnek örvendő és igen vagyonos földmives gazdákból állanak, készséggel beleegyeztek, hogy a selmeci takarékpénztár követelése az ő magánvagyonukat képező ingatlanokra, melyeknek becserélté együttesen 600,000 koronát meghalad, jelzálogilag biztosítsassák.

Az előjegyzés tehát a peres eljárás kiküldésével, hiszen megtörtént és pedig tekintettel a hitelszövetkezet helyzetének rendezéséhez még esetleg szükséges összeg betudásával 200,000 azaz Kettőszáz ezer korona erejéig.

Takarékpénztárunk biztosításának második nemét a kezeink között levő, reeseomptba vett váltóanyag képezi. Kiküldöttaink meggyőződtek róla, hogy ez az anyag jó és kifogástalan, a váltókat nem pinceráltók, és a váltókon szereplő egyének ismereteseik és hitelképesek.

A biztosítéknak harmadik neme a földmívelői segélyegylet vagyonra, mely a végleg még meg nem állapított, de körülbelül 140,000 koronát kitevő hiány dacára is, a mérlegben foglalt terhek nagy részét fedezni képes; minnek következtében a hitelszövetkezeti igazgatóság tagjainak magánvagyonán a betevők egy részének minket megelőző rangsorban eszközölt jelzálogi biztosítása sem rontja a mi jelzálogi biztosítékunk bonitását.

Megjegyeztük végére, hogy a kiderített hiány az eddigi vizsgálatok szerint nem sikkasztásnak, hanem valószínűleg a könyvelő járatlanságának — hiszen tanító volt, — s az ebből eredő helytelen könyvelésnek és a követelések behajtása körül észlelt elnézésnek, nombánomságnak a szomorú következménye.

Rövid közleményünket azzal zárjuk be, hogy emberi véges tudás és bírálat szerint a fennforgó esetből kifolyólag a selmeci takarékpénztárt semmi baj, semmi veszteség sem érheti.

Selmecbányán, 1908. évi március 20-án.

A selmeci takarékpénztár igazgatósága.

Menyasszonyi kelengyék

szemből metereknint 75 król 11 frt 85 krig minden színből; Porro és vámentesen hához szállítja. — Mintik nagy választékban postafordulattal küld: **Henneberg selyem-gyára** Zürich.

Köszönetnyilvánítás.

Boriska leányom elhalálása alkalmából megnyilvánult részvétért köszönetet mondok különösen a Tízöltő Egyesület tagjainak.

Selmecbányán, 1908. március 17.

Fuszko Ferenc.

Nagyon alkalmas készítmények. — Nékülözhetetlen rövid használati táblán. Fertőtlenítő hatóanyagait megvizsgálva.

Által. Érec, 1867. július 3.

Kalodont
nélkülözhetetlen
fog-crème

A fogak tisztán tartásához fogvív nem elegendő. — Eltartóztatás a fogvív körül akaratlanul képződő ártalmas anyag, csakis mechanikai tisztítással, egyesített egy feloldó és antiszeptikus hatással bíró fog-Crém-nel elérhető. A „KALODONT” használata az összes kulturálmunkában a leghatásosabbnak bizonyult.

MOLL-FÉLE SEIDLITZ-POR

Enyhe, oldó házsír mindazoknak, ki emésztési zavarokban és az illő ételműt egyéb következményekben szenvednek.

Egy eredeti doboz ára 2 K.

Vidéki gyógyszerárakban kérjük Moll készítményeit.

MOLL-FÉLE SÓS-BORSZESZ

Fájdalom csillapító **Bedörzsolés** és erősítő

elismert, régi jó hírnevű házsír szaggatás és hűléstől származó mindennemű betegségek ellen.

Eredeti üveg ára K 190

Kapható minden gyógyszerárakban és drogeriában.

Főszékhely MOLLA A. gyógyszerész, cs. és kir. udv. szállító, Bécs, I. Tuchlauben 9.

SELMEC- ÉS BÉLABÁNYA SZ. KIR. VÁROS HIVATALOS KÖZLEMÉNYE.

Az anyakönyvi hivatalok bejegyzései.

1908. évi március hó 15-től, 1908. március hó 21-ig.

Születés.

Laezko János, Czizlan Franciska leány Selmecbányán
Paxner Román, Szulimanecz Patronella leány „
Paxner Roman, Szulimanecz Patronella fü „
Kupuez Gyula, Ullmann Maria leány „
Miertus István, Ivanics Maria fü „
— Tuharszky Zsuzsanna leány „
Wetzler Mór, Susiczky Gizella fü „
Laezko Mihály, Krátki Maria leány „
Holub Vendel, Neushel Jozefa leány Felsőórán
Mojzsis György, Petrinecz Anna, Leány Kisbányán

Halálozás.

Höz. Duda Györgyne, 66 éves szerve szivbaj Selmecbányán
Árving István, 80 éves vérgyengülés „
ösv. Pollinger Istvánné, 56 éves vörös gutaütés „

146. sz. 1908. főisp.

Pályázati hirdmény.

Selmec- és Bélabánya sz. kir. város törvényhatósága az általános tisztújítást folyó 1908. évi ápril hó 14-én tüzte ki.

Felhívom az alább felsorolt állásokra pályázni öhajtokat, hogy az 1883. I. t. c. szerinti képesítettséget igazoló okmányokkal kellően felszerelt

kérvényeiket hozzáam legkésőbb *f. évi április hó 10-ig* bezárólag beadják, mert a később beérkező kérvényeket figyelembe nem vehetem.

A város törvényhatóságánál az új választás alkalmával betöltendő állásokban jelenben tényleg alkalmazott városi tisztviselőket, mint akik képesítettségetük már törvénszabta módon igazolták — a képesítő okmányok melléklésétől felmentem.

A általános tisztújítás alkalmával betöltendő állások a következők:

1. polgármester a VI. fiz. oszt. szerint évi fizetése 6000 kor. évi lakpénze 960 kor. működési pótlék 600 kor. és fajárandóság 80 m³
2. főjegyző a VII. fiz. oszt. szerint évi fizetése 4000 kor. évi lakpénze 720 kor. fajárandóság 60 m³
3. közig. tanácsnok a VII. fiz. oszt. szerint évi fizetése 4000 kor. évi lakpénze 720 kor. működési pótlék 400 kor. fajárandóság 60 m³
4. gazd. tanácsnok a VII. fiz. oszt. szerint évi fizetése 4000 kor. évi lakpénze 720 kor. fajárandóság 60 m³
5. tisztijegyző a VII. fiz. oszt. szerint évi fizetése 2400 kor. évi lakpénze 720 kor. fajárandóság 60 m³
6. pénztárnok a VIII. fiz. oszt. szerint évi fizetése 2800 kor. évi lakpénze 600 kor. fajárandóság 60 m³
7. aljegyző a IX. fiz. oszt. szerint évi fizetése 2400 kor. évi lakpénze 480 kor. fajárandóság 40. m³.

A városi tisztviselőket fizetésrendezése ügyében 117—1907. kgy. szám alatt megalkotott 88682/1907. III. B. M. szám alatt jóváhagyott szabályrendelet 27 §-a értelmében a kitüntetett fületményre csak a jelenlegi s esetleg újra megválasztott tisztviselő tarthatnak igényt, ha tehát a megjelölt és állásra oly egyén választatnék meg, ki eddig nem volt városi alkalmazott, vagy alsóbb fizetési osztályból választatik magasabb fizetési osztályba sorolt állásba — fületményre igénye nincs.

A hivatkozott szabályrendelet 4 §-a értelmében a városi tisztviselőket és alkalmazottakat az ugyanazon fizetési osztályban megszakítás nélkül töltött öt-öt szolgálati év után magasabb fizetési fokozatba hivatalból lépnek elő s az általános tisztújító választások alkalmával történő újra választás a szolgálati időben megszakítást nem képez, ha a tisztviselő ugyanazon fizetési osztályba sorozott vagy addig is betöltött állásra választatik meg, vagy újra megválasztatik, az újra megválasztottakat tehát szolgálati idejükkel jutajtják.

Selmecbányán, 1908. évi március hó 14-én.

Lits Gyula, s. k.
főispán.

Hirdmény.

Az 1894. évi XII. t. c. és az ide vonatkozó földmivldésügyi m. kir. miniszteri rendelet alapján felhívom a gyümölcsfa birtokosokat, hogy a kertjeikben és majorjaikban levő gyümölcsfákat és bokrokat a kártékony hernyóktól illetőleg hernyőfészkektől és lepke-tojásoktól folyó évi április hó 15-ig tisztíttassák meg, — továbbá figyelmeztetem a közönséget, hogy a hasznos madarak pusztítása, fogdosása, fészekneik és tojásaiknak elszedése tilos lévén, ennek észlelése nálam feljelentendő.

Aki ezen felhívásomnak eleget nem tesz, s illetőleg, aki a hernyókat stb. a fentjelzett határidőig le nem szedti, ezen mulasztás az ő költségé.

Tüdőbetegségek, hurutok, számar-köhögés, skrofulozis, influenza
ellen számtalan tanár és orvos által naponta ajánlva.

Mintthogy értéketlen utánzókat is kínálnak, kérjen mindenkort „Roche” eredeti csomagolást.

F. Hoffmann-La Roche & Co. Basel (Svájc)

Sirolin

Emeli az étvágyat és a letevelty, megszűnteti a köhögést, váládékok, effleli izsádat.

„Roche”

Kapható orvosi rendelre a gyógyszerárakban. — Ára tvegenként 4.— korona

gére hivatalból lesz pótolva és 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel lesz büntetve, — ugyan ezen büntetés éri azokat is, akik a hasznos maradarakat pusztítják vagy fészkeiket és tojásait elszedik.

Selmecebányán, 1908. évi március hó 17-én.
Kuti István,
főkapitány

17041. szám. VIII.3. M. kir. földmívelésügyi miniszter.

Valamennyi törvényhatóságnak, gazdasági és kertészeti egyletnek.

Értesitem, miszerint Csárics Sándort (lakik Győr város) továbbra is megbízom, hogy a gyümölcsészet terén gyakorlati utbaigazítások megadása s az ezzel összefüggő gyakorlati munkák végrehajtása céljából a nagyközönség megkeresésére annak rendelkezésére álljon.

Nevezett elvállalja a gyümölcsösök tervezését, ily tervek készítését és pedig egy holdig terjedő terület után 20 K-ért, egy holdtól 10 holdig 10 K, 10 holdtól 50 holdig 5 K és 50 holdtól kezdve 3 K holdankénti árban.

Gyümölcsösök telepítését, gyümölcsfák metszését, kertek kezelését végezi ellátás nélkül 10 K ellátással pedig 6 K napidíj II-od osztály vasut és I. oszt. hajó utiköltség és esetleg ha nem bocsátátnék természetben rendelkezésére, kocsibér felszámítása mellett.

Felhívom Címzet, intézkedjék, hogy ez a megbízás és annak feltételei a legszélesebb körben ismeretek legyenek.

Budapest, 1908. február 22.

Darányi.

HIRDETÉSEK.

Nádparipa-

Liliumtejszappan.

A bőr legenyhébb szappana.

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, gőrcs és más ideges állapotban szenved, kérjen iratot, ingyen és bérmentve kapható a szabad. hatnyi gyógyszeriar által Majna Frankfurt.

Mi ujság a zeneirodalom terén?

Van szerencsénk a következő újonnan megjelent zenei újdonságainkat ajánlani:

- 4 dal. Szövegét írta. Erdős Renée. Zenejét szerzett Szilasy Pál . . . 3— K
Ibolya-dal. Szövegét írta: Petri Mór. Zenejét szerzte Eöri Szabó Imre . . . 180
Az ódon tánceren-dal. Szövegét és zenéjét szerzte Farkas Imre . . . 180
10 dal. Énekhangra zongorakísérettel. Szerzte Aggházy Károly I/III füzet . . . 4—
Oh szív, te dőre szív. Betét kérésig a „Göze Gábor Budapestön” című énekek bohóságban . . . 2—
Szellem, édes szellem! (A spirítusza övegy) Szövegét és zenéjét írta Weiner István . 180
A házimester kisaszony. (Hej van én nem valami) Előadja László Kócsi . . . 2—
A néger szerelem Szövegét írta: Kornai Arthur . . . 2—
Morgós Dankó Pista legszebb dalai felett Ártus Lányi Ernő . . . 240
Dőcsy. Ujjah nótás könyve . . . 2—

Kiváló tisztelettel

Joerges Á. és özv. fia.

Eladó a volt mihálytárnai major hozzávaló épületekkel és nagy gyümölcsös kerttel eladó. Esetleg a pajták, melyek lakásokra átalakíthatók külön is.

Bővebbet a major tulajdonosnál Mihálytárnán.

Készítik Maggi Gyula és Társa.

Iroda: Wien, IV/1. Gyár: Bregenz.

Kerestetnek

az ország minden nagyobb városaiban és községeiben egy most szervezés alatt álló **életbiztosító-társaság** részére alkalmas képviselők, kik 1000 koronától 10000 korona évi jövedelmre tehetnek szert, a mennyiben szellemi és anyagi képességgel bírnak. Gyakorlattal bírók előnyben részesülnek. Kellő jártassággal nem bírók díjmentesen begyakoroltnak. Csakis írásbeli ajánlatokat Fischer K. irodája, Rákospalota továbbít.

Három

utcai szobából álló földszintes lakás — esetleg ketté osztva; továbbá raktárnak egy udvari szoba **kiadó** az ópostán.

Aki köhög

és egészségi szereti, az hazudja az orvosilag kipróbált, köhögés, rekedtség, hurut, elnyálkásodás, gőrcs- és torokkataris ellen ajánlani

KAISER-féle **MELL-CARAMELLÁT** A HÁROM FENYŐVEL, melynek pártán volt és könyve nyhábitást hozó sikeres köhögéscsillapító hitelesített okirat eléggé bizonyítja.

Csomagolja 20 és 40 f.; Dobozokban 80 fillér.

Kapható MÁRKUS M. aukrázatában és MARGÓTSY J. ÖRÖKSŐK gyógyszeriar a „Megváltóhoz” Selmecebányán.

Házeladás. Alsó Rózsa-utca 77—78/III. sz. ház szabad kézből **eladó.** Tudakozódhatni: KOZAP FRIGYESNÉL Nagykálna.

3 ÚJ SZÓ ...
ALTVAER
GESSLER
BUDAPEST

GESSLER SIEGFRIED
JÄGERNDORF-BUDAPEST

GESSLER FÉLÉ VALÓDI
DANUBIUS
MUSTÁR
KIVÁD UDORSÁG

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
Budapest, Váci-körút 63,
által a legújnyosabb árak mellett ajánltnak:

Locomobil és gőzcséplőgépek,
szalmakaszalozók, Járgány-cséplőgépek, lóhara-cséplők, tisztító-rostátok, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénnyújtók, boronák, sorvetőgépek, Planet Jr. kapátok, szecskavágók, répvágók, kukoricz-morzsolók, darálóok, őrlőmalmok, egytemes acél-ekék, 2- és 3-vasu ekék és minden egyéb gazdasági gépek.

MUSCHONG-BUZIÁSFÜRDŐI

SZÉNSAV-MŰVEK

ujonnan berendezve kartenen kívüli szállítanak azonnal bármily mennyiségű természetes vegyileg legtisztább folyékony

SZÉNSAVAT

a világhírű buziásfürdői szénsavforrásokból szodavizgyártáshoz, vendéglőknek és egyéb iparcélokra

ÖSSZE NEM TÉVESZENDŐ mesterségesen előállított kevésbé tisztább szénsvával.

Megbízható, szigorúan feltitkimertés

kiszolgálás!

BUZIÁSFÜRDŐI ÁSVÁNY- ÉS GYÓGVIZEK

1/2 és 1 literes üvegekben

Sziv., vesé- és hólyagbántalmánál utol nem éri gyógyhatás.

Elsőrendű asztali víz!

Felvilágosítással készségesen szolgál

Muschong-buziásfürdői szénsavművek és ásványvizek szétküldési telepe Buziásfürdőn.

Sürgöncim: Muschong, Buziásfürdő. — Interurban telefon 18. sz.

ÜGYES HELYI KÉPVISELŐK KERESTETNEK!

